

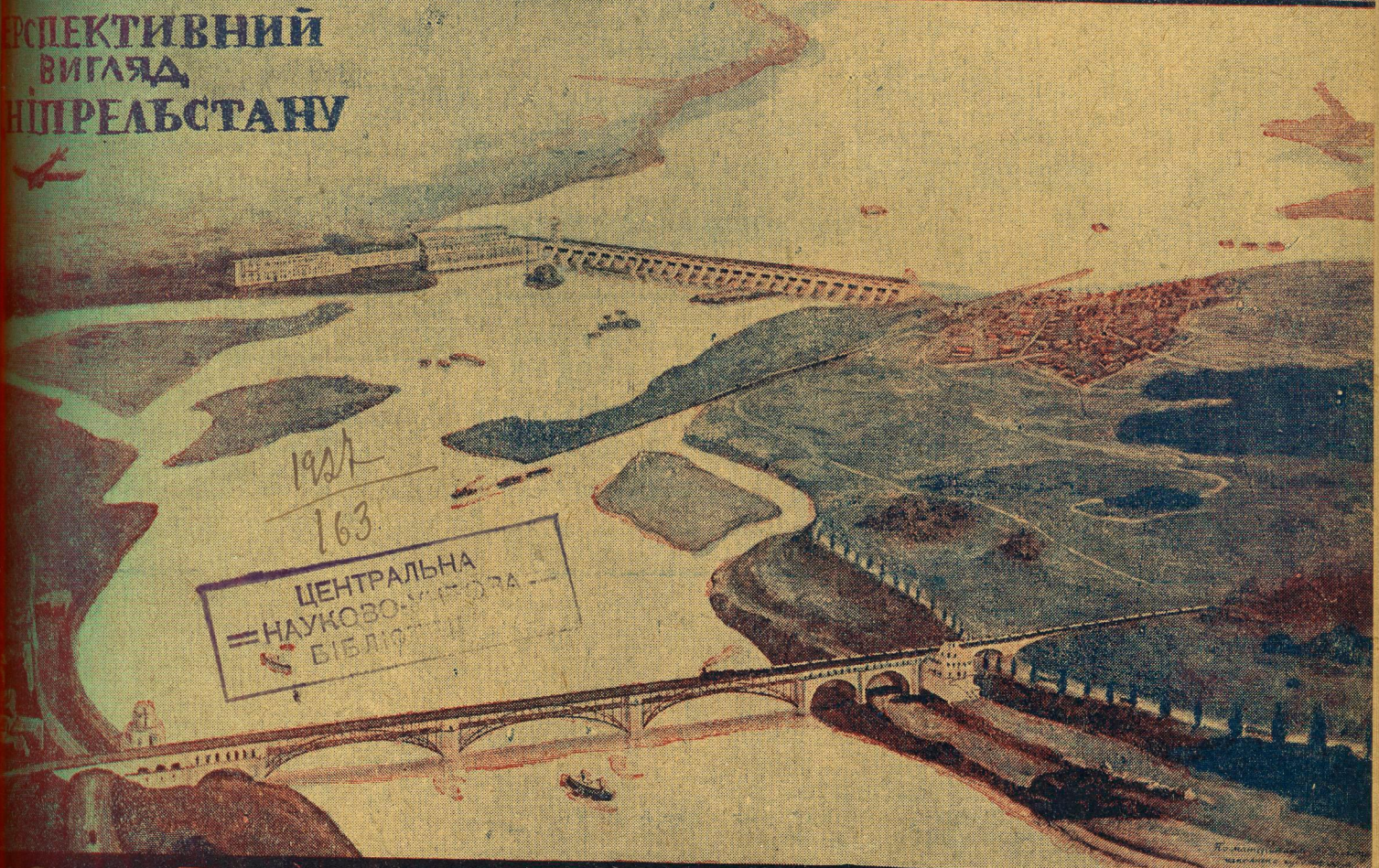
4/6

1934

6176

ПЕРСПЕКТИВНИЙ
ВИГЛЯД
ДНІПРЕЛЬСТАНУ

Правління Дніпрельстану:

ВНИМАНИЮ УЕЗЖАЮЩИХ!

СПЕЦИАЛЬНАЯ УПАКОВКА

мебели, пианино, зеркал, посуды машин и разных инструментов, там-же ящики для посылок. Мастерская никуда не переходила и находится там-же

Прошу запомнить адрес

— ПОД —

УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ГОРКОЙ

Г. А. ТОРУБАРОВ

ВСЕМ! ВСЕМ! ВСЕМ!

Где можно приобрести радио-аппарат по последней загр. системе?

Где можно заказать установку антенны?

Где можно исправить радио-аппаратуру?

Где можно заказать громкоговорящ. устан. для клубов и сельбудинок?

ТОЛЬКО в МАСТЕРСКОЙ РАДИО-ТЕХНИКА

ул. Свердлова № 36, С. М. ШАХНИС
Иногородним высылается по получении 25%. Допускается рассрочка платежа

РАСПРОДАЖА НОВЫЙ ПАССАЖ В МАГАЗИНЕ „МАРС“

Белья, шарфов, сумок, портфелей, кашне, перчаток, чулок и проч., галантереи. Военные и гражданские значки.

1-я ХАРЬКОВСКАЯ АРТЕЛЬ
ИНВАЛИДОВ

ИНВАЛИД-МЕХАНИК

Доводит до всеобщего сведения всех учреждений, что мастерские по ремонту пишущих „ТЭН“ — **ВУ И КО** машин перешли в наше ведение, а по сему просьба ко всем учреждениям с заказами

на ремонт пишущих машин, прифометров и наблюдению обращаться по адресу

ул. 1-го Мая № 1, телеф. 15—29. Выполнение срочное, добросовестное и аккуратное.

ПРАВЛЕНИЕ.

НАСТРОЙЩИК

П. МАРЧЕК

::РЕМОНТ::

НАСТРОЙКА

Рыбная ул. 24 кв. 6.

ТРУДКОЛЕКТИВ

ХАРКІВСЬКОГО

КОМБОРОТЬБЕЗУ

Харків, вул. Вільної Академії, № 5

ШТУЧНІ КВІТИ:

Декоративні, до капелюхів жіночого убрання, листя і тичинки. Дашки до лямп—шовкові й паперові. Шиття жіночого убрання по найновіших фасонах.

Ціни фабричні

ПОЛЕЗНЫЕ ПОДАРКИ

БЮВАРЫ настольные, гранитовые с блокнотом и книжкой, все цвета 5 руб. ДАМСКИЕ с серебряной набивкой 7 р. 50 к. Папки для нот гранитовые с золотым тиснением, все цвета 3 р. 50 к. Альбомы для открыток гранитовые с серебряными набивками в 4 и 3 р. Такие же из американского гранитола от 60 к до 2 руб. Альбомы для стихов от 25 к до 3 руб. Настольные блокноты гранитовые с серебряными набивками 2 р 50 к 3 р. и 4 р. 50 к и др. переплетные изделия по самым низким ценам высылают почтой наложен платежом, по получении задатка в 25%. Коопартель „ПРОБУЖДЕНИЕ“ — Харьков, Кацарская, 12-14 (или из магазина в Новом Пассаже) Пересылка за счет заказчика. Прейскурант высылается по первому требованию. Купившему — бесплатно будут оттиснуты золотом инициалы

ДИВАНЫ, ТАХТЫ, СТУЛЬЯ И МАТРАЦЫ

собственного производства

продается недорого

Там же прием заказ. и ремонт.

Кр.-Октябрьская (б. Конторская) 42, во дворе Л. Каплун.

ТОЛЬКО
в МЕХАНИЧЕСКОЙ
МАСТЕРСКОЙ

„ПОБЕДА“

Ул. Свердлова, 28 (б. Екатеринос.), телеф. 43—37.

Изготавливаются самые точные
**ФРЕЗЕРНЫЕ, ТОКАРНЫЕ
И СТРОГАЛЬНЫЕ РАБОТЫ**

№ 9

27-го лютого
1927 року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ПРАВЛІННЯ ДНІПРЕЛЬСТАНУ

Проф. Веденєв, інж. Вінтер та інж. Ротерт

В середині лютого Правління Дніпрельстану виїздило на місце будівництва, щоб установити роботи першої черги. Оглянувши план майбутніх основних і допоміжних технічних споруджень, Правління остаточно затвердило проект зі змінами, що запропонував інж. Купер.

На весні цього року почнеться будівництво всіх допоміжних підприємств із таким розрахунком, щоб у другій половині року приступити до основних споруджень—греблі, електростанції, шлюзів і нового залізничного містка.

В цьому році на будівництві працюватиме біля 3 тис. робітників. Щоб забезпечити їх житлом, Український уряд передав Дніпрельстанові в с. Кічкас 100 будинків. З 10-го квітня почнеться загальне переселення с. Кічкас на нові участки, а житлові помешкання буде використано будівництвом. Зараз уже приступлено до ремонту будинку та заводських корпусів, що нині не працюють, і їх пристосують під помешкання для робітників.

НА ВОВКІВ

Оповідання Романа Гуцала

ТАРАС Черногуз ішов селом рівний, як дубок. Його чорна кожанка та чорна борода мали однаковий колір—посіріли від наморозу. На лівому плечі жовтів пояс, а на спині мальовниче лежала двохстволка, упираючись собачкою в балухаті очі великого зайця, що хлопав довгими, мов живими вухами. Черногуз ішов поважно, зазираючи своїми гострими очима в кожен двір. Здавалося, що йому хотілося всім себе показати з двохстволкою та зайцем за плечима.

Ярівчане саме пообідали. Була неділя і сільська біла вулиця з рипучим передріздвяним снігом, білими могилами під тинами та сірими вибоїнами, що помітними кривульками визначалися на загальному білому полотні, почала оживати.

З'явилися на вулиці дівчата, хлопці, чоловіки та молодіці.

Дівчата букетами завмерли біля воріт і перелазів у білих кожухах з сивими підшивками та кольористими квітками на полах. Вони дзеленькали своїми високими голосами, ворушили важке морозне повітря розсипчастим сміхом.

Черногуз поважно увійшов до себе у двір і зачинив за собою ворота. Натомісць коло воріт опинилася жінка в рудій волочковій хустині.

Вулиця грала й переливалася. Це величеньке районне село розгубило свої хатки по яругах, підпирало одним боком ліс, що чорно-синім крилом розіп'явся на захід.

На вулиці прорипіли широкі мужицькі сані, підгесуючи по вибоїнах. На санях сидів дядько з сивою від морозу бородою, а поруч нього, в пелюхатій білій шапці, новопризначений на начальника райміліції тов. Покотило.

З-за плечей, над його головою чорніло дві люфи короткого карабіна та мислівської рушніці. За саннями з піднятим животом і довгим носом, обминаючи собак і хлопців, трушків сухий гончак.

Дряпаючи лапами сніг та заливаючись собачим голосінням вулишні собаки проводили міліційні сані аж до центру села.

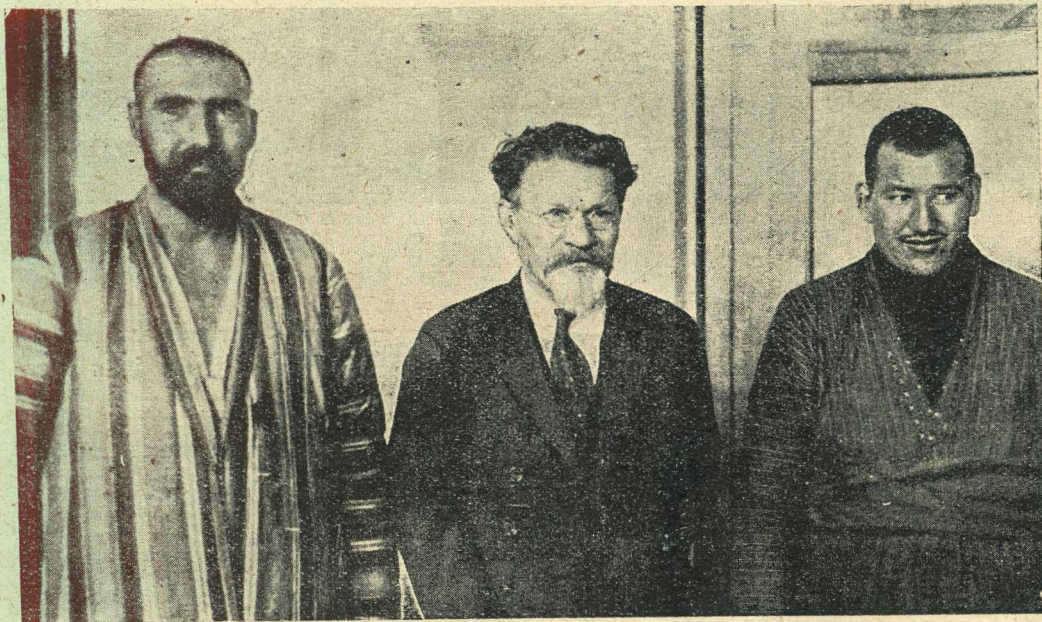
Міліційні сані зупинилися коло хати голови Райвику.

* * *

За причілком райвиконкомівського приміщення жив Тарас Черногуз. Жінка, що стояла біля воріт, провела очима постать товариша Покотила і побігла до хати. Вона, мабуть, здогадалася, що це приїхав новий начальник, бо зараз же почала розповідати Черногузові, що дрімав на лежанці, махаючи руками та показуючи в вікно. Потім вони пильно оглянули всю хату, зайшли до другої чистої хати і довго там про щось радилися.

— В такому ділі гарно мати начальство в хаті... Тоді й чорт не підкопався... А тому—прибери кімнату!—сказав Черногуз голосом, що йому не можна було перечити, і вийшов на двір. Коло воріт проходив міліціонер

3-я СЕСІЯ ЦВК СРСР

Тов. Калінін з делегатами: Туркменістану (праворуч)—тов. Ула-Атаєв, та Узбекістану

ПАМ'ЯТНИК ЛЕНІНОВІ В МИКОЛАЇВІ

В день ленінських свят у Миколаїві було відкрито пам'ятника Іллічеві

Прядка. Черногуз покликав його, поманивши свистом пальцем.

— З новим начальством вас!—поважно вклонився Черногуз і подав червоний перелаз міліціонеру.

Міліціонер іде мабуть не знав, що приїхав новий начальник, бо з запитання повернув своє пухле обличчя.

— Не знаєте?!—Черногуз показав на сані, що стояли на подвір'ї, де стояла голова Райвику:—Новий начальник райміліції приїхав.

Справді?! Треба зря помічникові донести...—і міліціонер підняв ногу, щоб повернути в вузьку вулицю, але Черногуз ухопив його за рукава.

— Будь ласка... Коли вашому начальникові треба буде квартири—направте мене до мене, аби дайте мені знати. Гарну кімнату маю прямо на ят. Та ви ж знаєте.

Він прищокнувся, мовчав бровою, кліпнув хитро очима, хлопнув міліціонера по плечі і, поглажуючи чорну бороду нахилив голову.

— Постарайтеся ж!

Черногуз жив замислений. Колись навіть мусив здерти з хати бляху та висувати снопами. Цього разу знов поклав хату бляху. Сказати, що він мав бачити

РОДИНА БОТВИНА

Родина розстріляного в Польщі тов. Ботвина

землі, чи якусь комерцію—не можна. Так собі чоловік умів добренько господарювати на трьох десятинах.

У вільний час ходив на полювання. Приймав, ярівчане завжди його бачили з двоохстволкою. Ліси тут р'скинулися далеко, і в селі було багато мисливців. Але Черногуз ні з ким компанії не зводив.

Де-які казали, що він мисливець „дороги“, але доказів не було, а тому сміливі скоро прикусювали язика, коли бачили дебелу постать із чорною бородою в кожаній шубі.

Наближався вечір. Синій зимовий вечір. Дівчата й хлопці вже й забули про сніг, що за ними біг гончак. Чи ж мало ріжного народу їздить до їхнього села?

Дівчата розбігалися. Хлопці ще шwendяли, сопучи:

— Не мов мені ні словечка—

Нехай буде гречка..

Але вулиця порожніла.

Лише собаки, видимо, згадували про свого глистакуватого родича, бо собачий гавкіт не вгавав.

* * *

Село було бідне. Яруги, що ростинали землю ярівчан, як короста живе тіло, не давали змоги завести правильне господарювання. Та й земля руда, неродюча. Подекуди яри було засаджено лозою. Та здебільшого вони випиналися сіро-рудими голими урвищами. Людність здебільшого жила з того, що нищила на продаж недалеко ліс, варила самогон та дрібно грабіжничала.

Новий начальник районної охорони довго розповідав голові Райвику про красу їхньої місцевості. Надвечір він вийшов на двір і ще, прикладаючи долоню трібочкою до очей, наче бінокля, оглядав похмурі ліси та яруги. Він був завзятий мисливець на зайців і, оглядаючи темні ліси, що чорною шапкою впали на синій небосхил, облизав губи. В перспективі була надія провести вільний час так, як цього бажало його мисливське серце: спробувати щастя не лише на зайцях, а й на лисицях та сарнах..

Як людина нежоната, він довго не перебирав квартирами. Коли міліціонер Прядка, цього ж саме вечора привіз свого начальника до Черногуза, йому надзвичайно сподобалася кімната з півниками на стінах, сподобався сам Черногуз і хазяйка, що не могла ніяк дивитися рівно, а все кидала очі в бік.

За плату скоро погодилися і через годину Покотило переніс свої неумудрі речі, що склалися з невеличкої плетеної корзини, обдраного портфеля та двох рушниць. Гончака вирішили влаштувати в хлів, разом з Черногузовими свинями. Гончак не хотів туди йти, гнув вузелою свою спину, але, отримавши по сухому задку черногузового штурхана, мусив лізти в хлів. Черногуз потім, наче просяючи прощання, погладив собаку по сухоробрій спині і запитав у Покотила:

— Часом не шейка?

— Шукає добре зайців... А що до злодіїв то ще не пробував.

Черногуз щось муркнув, а гончак тим часом нюхав йому кожанку і чхав, дивлячись кап-равими очима в очі своєму хазяїнові.

На новій квартирі Покотило сидів на лаві за міцним дубовим столом і посьорбував гарячий чай. Він добренько таки роспарив себе чаєм. Настрій став мирний, лагідний... З димом цигарковим перед очима пливло окружне місто, бачив кіно, друкарщину з Оксфінвідділу товаришку Нюсю... Він пригадував паршиву свою „конуру“, де спав укупі з своїм собакою, слухаючи через стіну чужі родинні драми. Оглядаючи тепер свою велику теплу кімнату, почуваючи надзвичайний затишок, Покотило з задоволенням діставав язиком свого підстриженого вуса, відбиваючи „мазурку“ чобітьми на підлозі.

Хіба трішки щеміло за Нюсею... Та...

Перед сном він оглядів свого нагана, почистив карабіна та довго оглядав двоохстволку, клацаючи курком.

Потім ліг спати коло теплої грубки. Скоро й заснув. І снівся йому куцохвостий білий заць, що обмивав, наче кішка, лапками свого червоного носика під лозовим куцем...

* * *

Сьогодні ж Покотило побачив, що не так багато буде йому часу для полювання. З поверхового ознайомлення зі справами він зробив висновок, що район розбишацький, бандитський, злодійський.

Справи стосами лежали в шахві. Кожна малювала тяжкі драми в житті людей. Там фігурувало мертве тіло, знайдене в урвищі біля Ярового. Там якийсь громадянин Винокур не говорив, а кривулею писав, що бандити впіймали його, роздягли, розбули, забрали гроші і в холодну осінню ніч, коли небо ляпало не дощем, а прямо рідкою кригою, гнали дві верстви. Потім один вистрілів... Він упав, а вони повернулися назад, гадаючи, що він на віки не встане...

Он справа груба, синя... і там м'ясо і кров... Кожна справа була кумедно закручена. Людина, що збирала справи, що писала протоколи, наче навмисно поставила собі за мету—як найширше як найжахливіше змалювати людську муку, та на цім і закінчити. Сліди ніби намащували, а потім гублено, як у глухому лісі вовчі сліди.

Сьогодні ж надійшли заяви, що біля сусіднього села вбито двох селян, що їхали з базару. Відрядивши туди свого помічника для розслідування. Покотило взявся за нову справу. Він довго читав, упиваючись своєрідним стилем якогось міліціонера. Нарешті побачив прізвище Черногуза і протер очі. У вбивстві крамаря Гельфенбейна підозріння падало на його хазяїна, Тараса Черногуза. Почав читати далі і ніби зрадів за рідного батька, коли прочитав посвідку міліціонера Прядки, що Черногуз був тієї ночі вдома.

Прийшли знову з двох сусідніх сел: в одному син заколов батька, в другому цієї ночі вивели коней.

Покотило взявся за голову.

— Це в вас кожного дня так?!

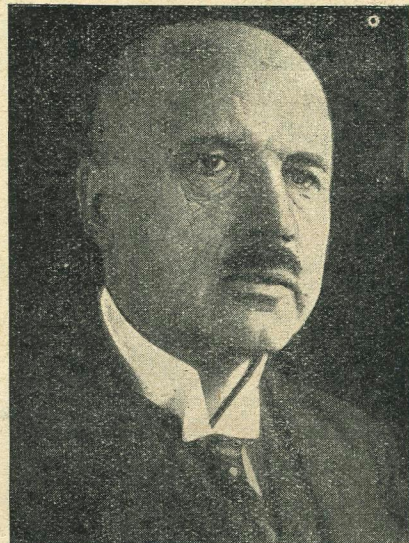
Міліціонер Прядка спокійно кивав головою.

А тут і знову нова делегація—ярівчанські селяне. І до столу присунувся рудий дядько.

— Товаришу!—звернувся він, поклавши на стіл червоні пальці з жовтими шишкастими нігтями.

Покотило підвів голову:

— В чім справа? —Рятуйте від вовків!

Новий німецький міністер юстиції д-р Гергг; відомий лідер чорної сотні

— Рятуйте від вовків!—повторили разом селяне, що стояли за своїм представником...

Тут Покотило пригадав, що коли їхав сюди, то наче вовчі сліди звернули і його увагу. Він зупинив був тоді навіть візника, сам злавив, розглядав, а його гончак, стромляючи носа в сліди, відбігав у бік і нюхав повітря.

Дядько загадково всміхався:

— Так... вовки появились...

Селяне розповіли, що вовки цієї ночі вивели кілька свиней а на Кучугурівці знайшли хлопця, наче з відірваною чи відіденою головою...

— Я сам чув, як виводили—говорив чоловік у „плетьонці“, що в нього теж вивели вовки кабана...

Покотило не знав, за яку справу взятися... Заспокоївши селян, обіцяючи сьогодні щось конкретно зробити, він провів їх аж на двір.

Вернувся до канцелярії. Прядді наказав їхати туди, де син заколов батька, другому ж товаришеві наказав негайно скликати всіх мисливців. Він таємно радів пригоді ярівчанських селян, бо була нагода зробити вовчу облаву. Правда, сумнівні шкрябали... Але він же мисливець... А це ж так цікаво!

Справи з трагедіями живих людей лежали, але вже не хотілося зразу до них повертатися.

— Треба спочатку на вовків... вовків... шепотів він, надягаючи свою пелехату шапку і закриваючи шахву зі справами.

Він вийшов на двір і подався на кінець села, де знайшли хлопця з відірваною головою.

* * *

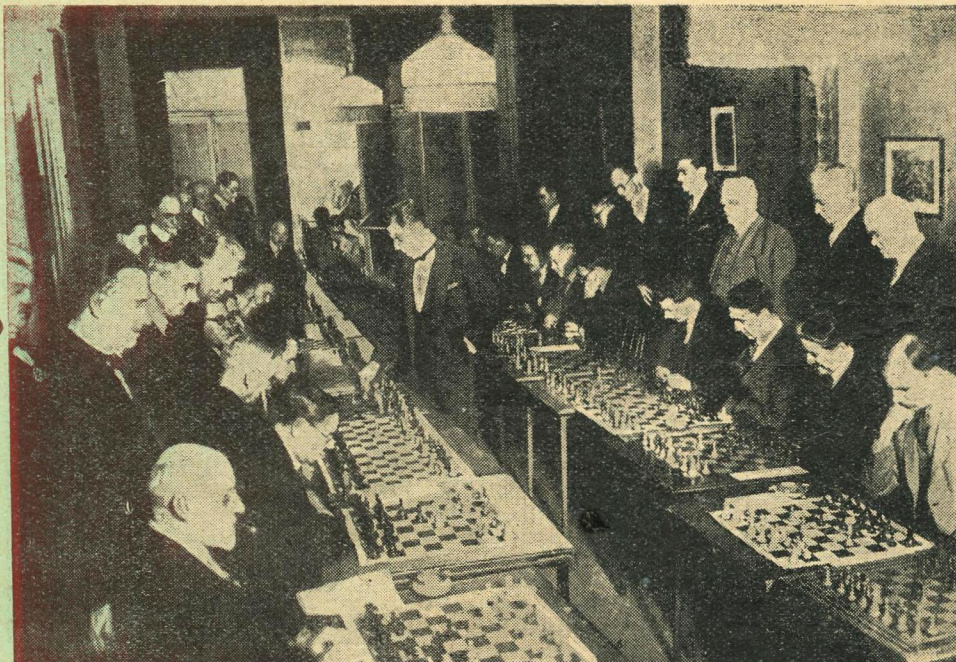
Вирішено було сьогодні ж зробити засідку. Ніч була темна, коли вони вийшли за село. Крім десятих ярівчанських селян-мисливців Покотило взяв із собою трьох міліціонерів з гвинтовками.

Перед тим, як іти на засідку, Покотило згадав, що й його хазяїн ходить на полювання. Він зайшов на хазяйську половину, але там нікого не було. Лише вдивляючись у сутінок хати, він побачив жінку, що дивилася на нього з запічку якийсь блискучими очима з іскорками. Хазяйка скидалася на дику кішку і Покотило почув, що за плечима в нього, по спині, поплазувала сотня мурашок.

— Вибачте...—промовив він:—я думав вашого чоловіка попрохати йти з нами на вовків... На вовків сьогодні зібралися, полювати хочеться...

Жінка мовчала, але очі наче спалахнули червоно-синім вогнем. Та вона повернула їх до стіни і стало чорно...

ШАХОВИЙ ТУРНІР

Світовий чемпіон Капабланка в останніх шахових змаганнях з 25 супротивниками в Нью-Йорку виграв 22 партії, в 3-х мав в нічию

РОБІТНИЧИЙ СПОРТ ЗА КОРДОНОМ

Гімнастичні вправи дітей робітників у Німеччині

Потім Покотило почув тихо голос:

— Мій уже десь пішов...

Покотило вийшов на двір і в час у його очах теж ніби спалахували червоно-сині вогники і почував себе якимось безсило. А серце вистривало занепокоєння.

Тепер він ішов у великому гурті, що нагадував невеличкий військовий відділ, на розвідку. За кожним чорним силуетом над головою впинаяся чорна рушниця. Мисливці жартували, лясаючи рукавицями, та дивувалися тому, що скільки вони не ходили на полювання—ні разу не бачили вовків.

— Це вони з Волиню набігли, сказав авторитетно міліціонер Шашун, пригадуючи, що десь читав це замітку в газетці.

— Вовки переживають вовчу епоху „переселення народів“—спробували сказати оригінально Покотило, але ніхто не зрозумів.

Покотилів гончак трухикав за ним слідом, дрімаючи. Він опустив голову і прищулив вухо, наче прислухався до розмови мисливців.

Вже було видно ліс. Він стояв чинний, суворий. І хто не глянув—аромом пригадав бандитів.

Всі затихли. І лише було чути пілля під ногами.

Росташувалися всі на узліссі, Покотило бачив силу, як йому здавалося, що він бачив сліди вовків. Наші мисливці знали нориви зайця та лисиці. А хтось запевняв, що вовк неодмінно села біжить дорогою, а не чистим

лем. Покотило пригадав із якогось віршу про вовка, що він виходив на дорогу зі своєю голодною вовчицею, а тому цілком погодився з товаришем.

Ліс був мовчазний. І лише тоді, коли захряскотіли кущі, дряпаючи по кущах мисливців, сонна ворона зірвалася з верхівлі якогось дерева, раптом злякавши тишу.

Покотило взяв свого гончака на мотузку і присів під кущем. Двохстволка просунула двоє своїх очей через пеньок на дорогу.

Всі вмостилися й притихли. Гончак чомусь рвався з Покотилівих рук. На хвилину заспокоювався, облизуючи терпким язиком руку і знову починав шарпатися й нищати тихенько по собачому.

Всі мовчки чекали.

Минуло з годину—всі сиділи.

Покотила гріла мисливська нетерплячка, але і він уже почував, як під кожною дубіло його ноги. Він напружував надзвичайно очі і часом йому збачалося, що з протилежного боку полем бігло двоє вовків навипередки, граючись і качаючись на снігу, як собаки. Враз повернув голову в бік і скопився за двохстволку, випустивши з рук гончака: за кільканадцять кроків він побачив вовка, що з собачим знесиленням присів для природньої потреби.

Собака плігнув через яр і побіг не на вовка, а в протилежний бік поза лісу. Покотило виривав очі, як міг і... зайшовся вголос гучним сміхом: то чорніла (брила, що випнулися на з'ораному полі).

Говаріші почули регіт начальника і собі засміялися та почали гріти ноги, тупаючи під кущами. Хтось запалив цигарку. Тоді усі почули, що собака десь далеченько загавкав. Гавкав він довго, вперто, закликаючи.

Всі, лаючи невідомо кого, повискакували зі своїх засідок, пішли шляхом на голос гончака, тупаючи ногами, хлопаючи рукавицями, без усякої обережності порушуючи нічну тишу.

* * *

На дорозі щось зачорніло. З за лісу, в задимленому небі з'явився місяць. Ясно стало видно: посеред дороги над чорною крапкою стояв гончак і закликав.

Коли підійшли ближче, то побачили, що на шляху лежить людина.

Покотило підбіг першим і відступив назад: лежав міліціонер Прядка з простреленою головою...

А собака, лизнувши замерзлу на Прядчинім обличчі кров, шмигнув у кущі.

Стояли всі і наче забули, чого вони тут. Кожен уже чекав вовків на двох ногах, що вистрибнуть на них із чорного намету лісу.

Але ліс мовчав.

Собака гавкав знову десь там, де вони сиділи в засідці.

Тоді всі купою, натикаючись один на одного, пішли до лісу і побачили кільканадцять не вовчих, а чоловічих слідів, що полугалися з кров'яними бризками.

Покотило скомандував:

— Товаришу Шершун,—до села!—Взяти підводу і забрати вбитого... Ти, ти й ти—показував на трьох мисливців—залишайся тут. Решта за мною.

І ліс заговорив. Люде йшли лаючи двоногу гадюку, чіпляючись за клочки глodu та дикої груші своїми кожухами, лишали на них чубчики вовни. Йшли ніби в атаку, голосно розмовляючи.

ДО 1-х РОКОВИН СМЕРТИ Тов. НЕТТЕ

Відкриття пам'ятника тов. Нетте в Москві. На могилі промовляє тов. Раковський

Гончак гавкав закликаючи.

Коли вискочили на узлісся, то побачили, що вернулися на ту ж ярівчанську дорогу. Біля собаки стояв міліціонер Шершун, заспокоюючи його.

Собака побачив людей і побіг до села нюхаючи повітря, а за ним чорною купкою сунулися люде. Люде поспішали за собакою мовчки, зацікавлені, куди їх нарешті заведе розумний пес. Цигарки диміли вкупі з парю. Покотило радів, що його гончак виявляє й шукацький хист.

Проходили селом. Воно тихе й заспане. Тільки собаки вискакували на вулицю та гналися за гончаком, як за своїм найлютішим ворогом, збуджуючи даявкотінням сільський спокій.

Майже пройшли село.

І стали всі здивовані: гончак у Черногузовому дворі перед дверима став.

Покотило лагідно постукав у двері. Вийшла хазяйка і звичайним своїм тихим голосом запитала:

— Хто там?!

— Свій!—теж тихо й спокійно відповів Покотило.

— А одначе?—недовіряла хазяйка.

— Та я... Покотило...—нетерпляче обізвався.

Зашкрябав засув і, не встигла хазяйка стати в бік, як гончак шмигнув між ногами, плігнув на світло в хазяйську половину і став.

Біля хазяйки пройшло десяток людей, держучи на поготові рушниці.

В хаті було димно. За столом сиділо з восьмеро людей. На печі з замотаною ногою лежав Черногуз.

Піднялися чорні люде, піднявся стіл і попадали пляшки, розхлюпуючи по скатерті калюжі недопитої горілки.

Але собака гавкнув, через двері просунулося десять чорних залізних тичок, що несуть смерть, і владний Покотилів голос звелів піднести руки.

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК

(До 25-літнього ювілею його роботи)

Стаття В. Василенка

Василь Стефаник

Остання фотографія на святі його ювілею у Львові

лі. Втома валила їх, вони душили за собою свої діти і ревіли з болю. Здіймалися і падали.

„Він читав ті лиця і велику пісню болю на них.

„З їх губів зливав слова, з чолів вичитав мислі, а з серць виссав чувства. А як сонце родилося в крові і цілувало поміж довгі вії їх очі, то в його серці породилася пісня“... („Дорога“).

І наведені рядки, і що-йно опублікована в уривках автобіографія, і вся дотеперішня творчість Стефаника яскраво підкреслюють, що Василь Стефаник може останній з могиканів тієї незначної кількості радикально-народницької, на свої часи — яскравої революційної інтелігенції, що долю свою звязувала з долею зубоженого затурканого галицького селянства, бувши сама переважно селянського походження. З піднесенням догори чолом, глибоко знаючи його життя й нужду, ішли вони служити пригнобленому селу — і цією широко відданою службою оздобила свою добу. Але часи йдуть — цей яскравий „рід“ у чистому вигляді вже перевівся. Класова боротьба, чим дужче наростаючи й загострюючись, поглинула його, розколовши, розсіявши ворожі елементи. Отже Василь Стефаник — останній з тих могиканів. З походження селинин, людина з вищою освітою та європейською культурою в кращім розумінні цього слова, в недавньому минулому депутат австрійського парламенту від радикальної партії — він зажив собі слави й популярності своєю літературною яскравою творчістю.

За 25 років дав він лишень півсотні коротеньких мініатюрних новел-оповідань, що вміщуються в однім і то не грубім томі. Але цей том в закінченім: дуже визначним кільцем у ланцюзі українського літературного, ідейно-художнього процесу.

Після Ів. Франка селянська Галичина на чільне місце української літератури висунула відому й славну покутську письменницю „сім'ю“ — В. Стефаника (нар. 1871 р.), Леся Мартовича (1851—1916 р.), та Марка Черемшину (Ів. Семанюк нар. 1874 р.): В. Стефаника в ній по правді звуть батьком.

І те, що В. Стефаник виявив у своїй творчості і виховав аж до останнього часу ідеологію радикального народництва за своєї доби революційного взагалі, в галицьких умовах особливо, цей момент близить В. Стефаника з нашою революційною сучасністю, хоч у житті ця радикально-народницька ідеологія й збанкрутувала, а її місце давно зайняла ідеологія класової боротьби пролетаріату.

Але це тільки один бік цієї маркантної літературної постати. Другий бік — це май-

стерство В. Стефаника. Ці обидва боки — єдине й нерозривне ідейно-художнє єство Стефаникової творчості — не можна ні в якій мірі абстрагувати розривати їх один від одного.

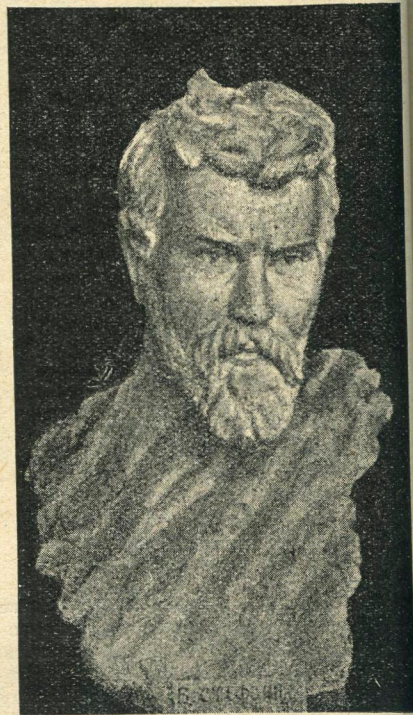
Бувши натхненним поетом галицької провінції — Покуття — стилізуючи злегка своє слово покутським провінціалізмом, беручи звідти теми для своїх писань — Стефаник не залишив

письменником провінції, а навпаки виніс свої твори на досить широкі й для українського письменника світ. Він дійшов zenіту в галузі майстерності слова взагалі і майстерності оригінального імпресіоністичного письма, поводячи її з гостротою психологічно-побутового спостереження над гнобленим у капіталістичному розвитку селом. І ще: він схоронив у творчості кривну любов до того села.

З погляду майстерності Стефаник був видатним учнем не тільки для своєї згадуваної вже „школи“, але й для багатьох інших видатних українських письменників, навіть таких, як М. Коцюбинський.

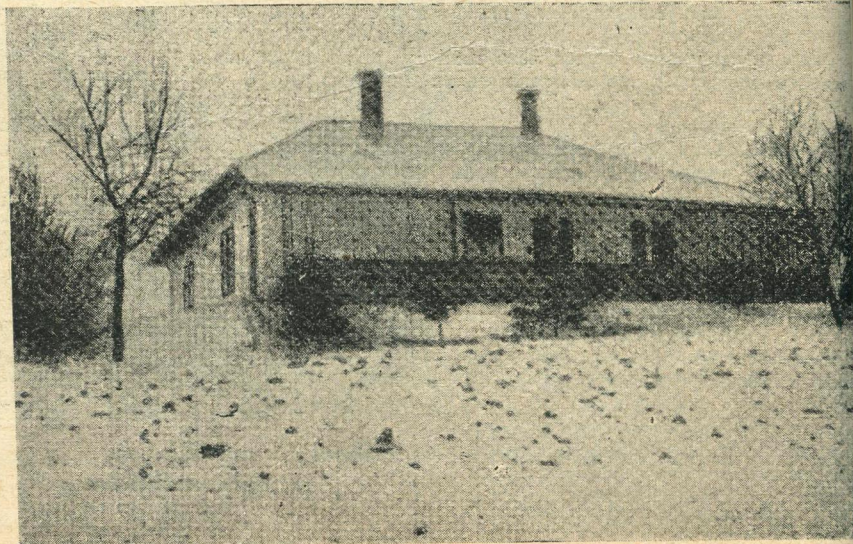
У Стефаника майже виключна селянська тематика.

Попередня народницька реалістично-натуралістична література дала багаті картини селянського гіркої життя за капіталістичної доби. Письменники ці дали широке полотно, поклали основні риси

В. Стефаник. Скульптура М. Паращука

Фотографії Л. Якушевича, Львів

Будинок, де живе В. Стефаник

фарби, але вони не мали засобів відтворити на цьому полотні глибоко й правдиво те, що звучить селянською психологією, „душею“—не могли змалювати психічних рефлексів, реакцію окремих селянських типів на ті чи інші події в селянському житті. А ці саме моменти, психологічні нюанси й відрухи тільки й довершували реалістично-натуралістичне, часто схематичне, по-лотно з селянського життя. В. Стефаник взявся за цю роботу і блискуче її виконав. В цьому його відмінність від близьких його попередників, але в цьому ж і тісний з ними зв'язок.

Твори попередників, їхні традиції (особливо І. Франка), були за вихідний пункт у творчій роботі Стефаниковій. От чому за імпресіоністичною манерою лежить психологічно-реалістична суть в творах Стефаника: душевні рефлексії, відрухи, конфлікти й настрої у Стефаника здебільшого нерозривно ув'язано з їхніми причинами, соціальною основою. Через це не можна віднести Стефаника до письменників декадансу, підупаду.

Справді бо. Значна частина творів—це глибоке відтворення психічних рухів того селянина, що його умови трощать, руйнують, примушують, переживши руйнацію, йти з ними, а там поволі виплекують глибоку ненависть до багатих, примушують навіть на бога гримати, бунтувати. Цікаво, однак, що Стефаник умів долаати вибирати об'єкти для змалювання тих чи інших настроїв, але там, де йому доводилося брати селянина взагалі або селянина заможного, спостерігається більше невиразності, більше психологічних моментів, дуже слабо ув'язаних з соціальною своєю основою.

Дуже цікаві сторінки з останньої війни, як її сприймав галицький „мужик“. Тут чується вже виразніше і національний мотив.

І, нарешті, дуже характерні за новел—це ті, що в них Стефаник примусив заговорити селянську дитину. Перед очима Стефаника два покоління селян—ті, що перед ними одна перспектива—труна, і ті, що перед ними життя й боротьба. На останніх уся надія і села, і самого поета. Тому вони й говорять, як дорослі. Стефаника ідеалістична критика називала „талантом

жорстоким“, „співцем самотності туги і безмежного суму“, а творчість його „чорною прірвою“.

З другого боку його відривали від народницької ідеології, називали письменником з рафінованою душею й т. інш.

Всі ці модні словечка й епітети мають за собою хіба що поверховий та суб'єктивний розгляд його творчості. Перша група слів і епітетів—результат декадентської критики, закладеної у нас небіжчиком М. Євшаном. Аналіз творчості, ба навіть опис тематики Стефаника, відкидає думку про приналежність Стефаника до поетів декадансу, упадку. Адже ідейною основою творів його є кращі традиції Франка й Драгоманова, якась зворушлива любов його до селянських навіть „жорстоких“ характерів, зв'язок більшості психічних рефлексів з первопричиною—все виключає можливість навіть припущення про упадочний характер творчості Стефаника.

Далі, про народництво. Безперечно, Стефаник в основі народник. Народництво в своєму розвитку переживало різні етапи і в останньому своєму етапі воно мало моменти заперечення тому, що було в початковій його етапі. Таким моментом є й відсутність ідеалізації села загалом, вживання не поверхової, а глибоко-наукової методи спостереження та відтворення життя села. А з другого боку деякий „учет“ класового розшарування його, хоч і не марксистський „учет“. Відношення Стефаника до міста, до машин і т. д. викриває народницьку основу його ідейно-художніх концепцій. Вся ідеологія останнього етапу народництва сприяла й тому, що Стефаник став яскравим і незрівняним поетом села тієї доби, що закінчує свій круг у Галичині.

Ось чому твори Стефаника треба не тільки читати, а й вивчати.

Майстерство композиції, застосоване в них письменником, висока культура слова, будуть довго ще джерелом, звідки черпатимуть нові покоління письменників.

ДЕЛЕГАТИ УКРАЇНИ НА 3-Ю СЕСІЮ ЦВК СРСР

Ліворуч: т. т. Гаврилін (голова Харк. Округконкому), Онищенко (Запоріжжя), Гаврилов (Дніпропетровське), Лісовик (Артемів), Любченко (Київ), Сиволап (Миколаїв)

Кравид у Казакстані

НА ЧЕРВОНОМУ СХОДІ

Нарис Юр. Бала

Проїдиш безмежними просторами Казакстану, Узбекистану, Туркменістану. Стеляться ці нескончимі простори, прорізані могутніми алайськими горами.

На верхівлях ловить хмари білий вічний сніг.

В цих горах, в отій безмежності земній — величезні, незліченні багатства наших східних республік. Лежать незрошені мільйони десятин плодючої землі і чекають доки почнуть там сіяти бавовну.

Багатства земляного нутра — нафта, срібні, мідні руди, вугілля і навіть радій — все це чекає справжньої розробки і використання пролетарською державою.

Мандрують на нові пасовища

Мітинг в аулі

Але наш схід не Одн
населений. ивіших

Хоча й зараз що тут п
нові простори плоднська

Врожаї бавовни тьба

виростають нові велич
ні спорудження, пр
лісовий ґрунт нові

шення цих земель. В к
де ні

Бо ж звідси, гол не вва
шого сходу, ми ма ну, а

всього Радянського за то
Радянська влада можн

помагає завоювати дпові
землі для обробітку Яків

За останні кілька альман

сятин землі було зр (у
що був ще недавно тувальців — пе

тубільців — пепер в кішлакові (селі).

На кожен повіт має
можна нарахувати має

десять тракторів. ти у

Недавно закінче прода
ковання дало змогу н. Ко

подарствам біднішим мірає

Було відібрано зайвини землі у баїв — великогнітків, що ще й до цього часу бідняків.

Бо ж лише в 1923 році фактично у дянська влада на сході.

А до того банди басмачів, постійні цей край у трівозі.

Ще й зараз можна побачити зруйновані басмачами, покинуті мешканцями і невідомі величкі села.

Киргизи-кочовники, що випасають отари та коней по безмежних степах, тільки час почали поволеньки переходити до місцевої влади всебічно допомагає їм у земледілі, допомагає налагодити нове господарство.

Киргизи так само сіють бавовну. бавовни — дуже важка робота. Доводиться літо зрошувати поле, кілька разів сапати, збирати бавовну всю не зразу, а частинами співає. Все це робиться під пекучим східним вогнем пече ціле літо.

Одна з най-
важливіших робіт,
яку тут проводить
радянська влада, це
борьба за новий
спосіб життя, за розквіта-
ння нових звичаїв.
Кажуть, що киргизів жі-
нок не було. Її на-
вчили, а за раби-
нство, за товар, що
вони могли купити
за свій відповідний ка-
пітал, більшість
американських на-
цистів, побутовий
культури киргизів
завсім не охо-
плює. Чоло-
віки мають право її
мати у всякий
момент і про-
ти. Коли чоло-
вік каже — жінка
ходить до його
братів.

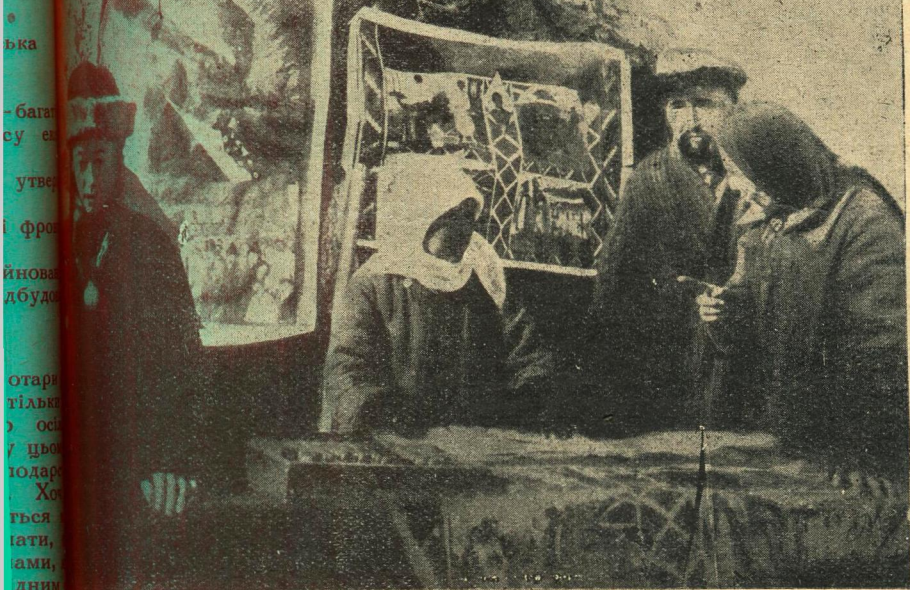
Бавовнина поспіла

внести пару
машин з киргиз-
ської долі. Кир-
гизські гостинні люди і коли в них є гість,
то його, багаті рижуть барана. Все це
жінка. Але вона не має права взяти
до участі в гостях, не має права перейти
до юрти.
Але гості й хазяїн їдять, вона сидить на
чоловік через плече кидає їй обгризені
хліби — жінка ловить їх і гризе.
Що чого була безправна киргизька жінка
на бачити з такого пункту закону адата.
Тепер на суді старшин виставляє в якійсь
свідком жінку, то треба виставляти не
жінку. Бо закон вважає одну киргиз-
ку за половину справжньої людини. Може
вважає, що це вигадка — але це дійсний

тут, у боротьбі за нові права, за рів-
ність жінки провадить радянська влада

Відкриття першої жіночої школи в місті
Фрунзе. Ліворуч: Жінка — голова волосної
ради в киргизькому аулі

вважають робітників жінвідділу за своїх во-
рогів. І я сам бачив робітниць, організаторш
жінвідділу, що їдуть в аули й кішлаки з
револьверами під рукою.

Правда, тепер уже вони завоювали собі
авторитета, особливо серед жінок.

Часто за сто, півторасти верстов їдуть
жінки в жінвідділ, щоб знайти захист від
знущань. Але тепер уже цю боротьбу про-
водити легше, бо в багато робітниць-кирги-
зок із тубільних мешканців.

Зараз відкрито багато шкіл. Навіть є пе-
дагогічний інститут з викладанням дисциплін
місцевою мовою. Всі ці студенти і школярі
несуть світло нової культури в свої аули і
провадять боротьбу з одвічною темрявою.

Ці люди, кого царський уряд експлуату-
вав і не давав їм можливості розвиватися,
склали надзвичайні, героїчні усні пісні про
Леніна, що переходять з аула в аул співаються
у всіх закутках цього великого простору.

ПО ДАЛЕКИХ ЗАКУТКАХ

Гуморески В. Маньківського

Що може бюджет наробити

В Новій Ушиці сталася надзвичайна пригода: райвиконком з живої людини зробив коня... Не думайте, що це зробили якісь чари, або наука. Бо чарів райвиконком, як радянська організація, не визнає, а що до науки... ну, яка ж може бути наука в Новій Ушиці?.. Хто ж утворив це чудо? Та районний бюджет.

Є в Новій Ушиці комсомольська організація, та й по селах є комсомольці. Треба їм організатора, але з чого ж він буде

Овес на нього йде в подвійному розмірі

жити? Коштів райвиконком не має і взяти того організатора на утримання не може. Утворилося зачароване коло: комсомольці є, організатора треба, та нема коштів на його утримання. Але ж комсомольці є? Організатор потрібний? Так нема ж коштів!... Ну, до речі: коштів немає, а комсомольці є? От морока!..

Там, де звичайна людина заплутається вкрай, люде з державним розумом завжди знайдуть вихід. Знайшов його й Ново-Ушицький райвиконком. Видає райвиконком такого наказу:

„Райорганізатор комсомолу зараховується в штати райвиконкомівської стайні на посаду коня, без виконання конячих обов'язків, з утриманням, що порівнює двом порціям вівса“.

Бачили? Оце ж і є державний підхід до справи. В теорії цей наказ виглядає добре, але що може бути на практиці?

Уявіть собі якусь ревізію. В списках живого реманенту стало на одного коня більше, а де ж він?

Овес на нього йде в подвійному розмірі, добряча певно коняча, цікаво б на неї поглянути.

— Біжи,— каже голова райвику до конюха,— біжи за тим організатором, накинь на нього оброть і веди мершій сюди. Скажи, що ревізія. Нехай з півгодини побуде конем. Та щоб не був норовистим і коли спитають його, чи їсть він той овес, що на нього виписується, щоб казав— „їм“. Бо як не скаже, то на січку переведемо...

Добре, коли організатор (а по штатах РВК—кінь), буде на той час у Новій Ушиці, а ну як він по району мотатиметься...

Сказати, що цим конем десь поїхали, так бричка ж на місці. А може то й не бричка зовсім, а жінорганізаторка бричкою записана.

Заходите ви до Ново-Ушицької хати-читальні. Бачите, хлопець за столом сидить, газету читає, обличчя в нього розумне,— зовсім на людину скидається. А спитайте його:

— Ви завідаєте?

Він озирнеться, чи ніхто не чує, і потихенько скаже:

— Формально, по штату райвиконкома... бичок, а на ділі виконує обов'язки завідаючого хати-читальні...

А тепер уявіть собі, що змінився склад райвиконкому. Новий голова покличе конюха й скаже:

— Осідлайте, мені, товаришу, „Моторного“. Та для чого ви йому подвійну порцію вівса даєте? Хіба він орловський рисак, чи арабський скакун?

І тут виявиться, що скакун „арабський“ і під головою ходити не хоче. Це,— каже кінь, образа ЛКСМУ, щоб мене лади і на мені верхом їздили.

На увагу співробітникам окрестатбюра: коли побачити статичних відомостей—кінь, не вірте: це може бути який інструктор. Районний бюджет—велика річ!

Історія кінської картки № 768

Не нам думати про те, як зробити мишей письменими, у нас є ще стільки неписьмених людей, але школа все ж таке, що миші зовсім не розбираються, які документи можна тримати у яких не можна.

В канцелярії уповноваженого села Березни миші картку на коня № 748.

Кінь, як відомо, може бути без хвоста, і сліпий на одне око, проте кожний знатиме, що це кінь, а не дишло, буди тільки на нього картка. А вже коли у вас кінь без картки, ніхто вам не повірить, що це кінь, скільки б ви ні доводили. Хіба конокради повірять, бо їм однаково, що з картою їздити коня, що без картки. Справа, зрештою, не в мишах і в конях, а в тому—скільки за тією картою треба походити.

Тільки-но миші догризли останній шматочок кінської картки, як у районі оголошено перереєстрацію коней. З'являється туди й чоловік з конем, але без картки.

— Це кінь?—питають його за військовим столом.—А звідки ми знаємо, що це кінь? Давайте картку.

— Картку, вибачайте, миші з'їли...

— Миші? Це нас не торкається. Давайте протокол сімейного посвідчення в тім, що вони дійсно з'їли...

Посилають чоловіка до райвиконкому. Голова його вислав і послаб до секретаря, секретар вислухав і послаб до начальника міліції. Начальник міліції спочатку був трохи недоволю справою зацікавився:

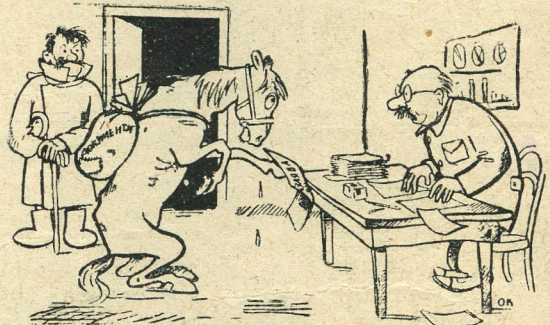
— А ви не помітили, які то були миші і де їх можна переконатися? А, в тім, це неважно... Напишіть заяву.

Селянин сів на свого коня (хоч без картки це вже брава, кінь, а просто якась тварина гнідої масти на чотирьох ногах) і поїхав до дому—писати заяву.

На другий день подає заяву до міліції. Про що саме ця заява—не знаю, бо я вже збився і перестав розуміти події. Та очевидно, і в міліції не знали, що з цієї заяви робити, бо послали чоловіка знову до голови райвиконкому. Голова пише до нач. міліції: „Составить протокол дознання. Дядько приходить у міліцію вже як старий знайомий, але його не впізнають і питають у чім справа...“

Селянин мусить оповідати всю історію з самого початку канцелярії уповноваженого с. Березни була картка на коня, а миші ту картку з'їли, а за військовим столом скакун а голова райвику написав.

— А, так би ви й казали! Тепер усе вже ясно,— йде завідаючий військовим столом.

— Картку, вибачайте, миші з'їли

в цій справі—ось вони. І дядько виклав на стіл цілу кучу паперів,—протоколів, „дознаній“ посвідчень, резолюцій, записок...

— Нам цього не треба,—сказали за військовим столом,— дайте квитанцію од газети, розумієте?

— Нічого не розумію!..

— Зробіть оголошення в газеті, що пропала картка і квитанція. Понятно?—Пішов дядько на пошту, заплатив за ванця ще й дев'ять копійок. Знов прийшов до військового столу і на цей раз йому сказали:

— Приходьте через два тижні.

Через тих мишей стільки клопоту! Кажете, не клопіт, а канцелярська тяганина? А ви думаєте „лицем до села“ стояти

Сатира на попа

„Ширмачить“ (витягає з кишені гроші)

Міліціонер веде до реформаторіума

ЇХНЯ ТВОРЧІСТЬ

Стаття М. Павленка

Ось уже довгий час вони—тема для щоденних розмов, для преси. Вони викликають велику увагу з боку уряду й суспільства. Їх бояться, їх женуть, їх часом уважають на „безповоротно загиблий елемент“. З них нічого вже не буде—каже байдужий обиватель.

Але чи так же це?

Чи приглядаючись до цих нещасних „безпритульних“, „неповнолітних правопорушників“ по дитбудинках, реформаторіумах і т. д. не спотерігали ви серед них незвичайно здібних і талановитих дітей-підлітків? Хто хоч трохи працював серед цих нещасних дітей, той добре знає, що вони тільки долею та умовами часу змушені були вести таке життя.

Тут ми наводимо приклад, як можуть ці неповнолітні злочинці виявляти себе в такій складній галузі життя, як мистецтво. Здається, що мистецтво таке дадеке мусить бути від цих знедолених істот. У київському реформаторіумі було отворено величку майстерню образотворчого мистецтва для „в'язнів“ підлітків. Інструктор

цієї майстерні, молодий талановитий художник Олександр Рубан, підійшов до справи викладання мистецтва не старою традиційною метою, а цілком по-новому і наслідки мав надзвичайно гарні. В основу роботи О. Рубан поклав принцип масовий, виробничий. Він не з того почав, щоб дати своїм учням олівці та фарби та змусити їх малювати. О. Рубан підійшов з іншого боку. Він розповів учням про те, як робляться всі малюнки, що їх бачили всюди ці підлітки, як малюнки друкуються т. д. На простих дерев'яних шматках дошки навчитель показав, як вирізується найпримітивнішим способом кліше і як воно відбивається на папері. Як треба спершу зробити малюнок і т. д. З надзвичайним захопленням і увагою ці молоді „злочинці“ взялися до праці. Ні матеріальна скрута майстерні, ні брак струменту не зупиняли їх. Треба вміти володіти різбярським ножом, треба додержуватися відповідної композиції малюнку—з усім справилися ці підлітки. На шматках вільхової дошки робили вони кліше старими способами українського стародруку, і сам керівник майстерні, талановитий майстер гравюри, дивувався збідностям своїх учнів. Ось він радить їх намалювати, потім вирізати кліше, а потім навіть зробити відбитки на папері з картин свого недавнього минулого життя, і наведені тут малюнки зроблено з малюнків цієї серії, виконаних найбільш „безнадійними“ підлітками. Ними ж вирізані й кліше. Тут він і „кимає на доштку“ і „ширмачить“ по місту, тут його веде „мільтон“ до реформаторіума, ось і сам реформаторіум із школою, клубом, майстернями. Але думка цих юнаків сягає далі.

В школі

Червоноармієць

„Кимаю на доштку“ (сплю під час дощу)

Вони малюють картини свого життя і в майбутнім. Там, за мурами цього реформаторіума, підліток бачить себе вже молодим робітником на заводі, далі він червоноармієць. Мріє цей „зіпсутий“ підліток бачити себе й робфаківцем і хоче бути навіть таким „умним“, як той промовець, що його бачив і чув безпритульний під час маніфестації в місті, дуже художньо й цікаво виконують і окремі плакати на примітивні завдання.

Що було б з юнака, що з такою любов'ю працював над вирізуванням цього кліше, коли б була змога хоч би в тому київському реформаторіумі працювати в друкарській майстерні? (бо, її розуміється, там немає).

Цінна, жива й цікава метода викладання О. Рубана в київському реформаторіумі, скільки нам відомо,—єдина в Україні, і можна думати, що „вигодні“ лишиться винятком, а послужить для інших подібних установ. Праці.

Не сухої, нудної старої методичної малювання треба вживати, працієї надмірно живої частини невеличка низка малюнків „прапорущників“ ще зайвий нашому суспільству, як ховують у собі ці бродячі люде.

Після операції

СТАБІЛІЗАЦІЯ МОЛОДОСТІ

Подану нижче статтю перекладено з лютневої книжки Scherl's Magazin. Зрозуміла річ, що і до змісту статті і до взятих з неї фотографій треба поставитися з обережністю: наука — велика річ, але ніколи не знаєш, скільки правди і скільки реклами та шарлатанства міститься в тій чи іншій статті з буржуазного журналу.

Знаменитий американський письменник Прентіс Мюльфорд у своїм оригінальній творі „Ганьба смерті“ заявляє, що смерть — то річ залежна від особистої волі і що тому її можна уникнути. Це у нього — весело й талановито висловлена думка, але тільки ж бо гола думка, бо ганьбі смерті — в згоді з усім дотеперішнім науковим досвідом — ще ніяк не запобігти; адже й сам Мюльфорд не записав „Заходів“ швидко дати. Інакше, однак, стоїть справа з ганьбою хлопця з ти.

А тепер, з Карляйль сподівається нині на великі відкриття — Ви, і, як воно й справді здається, з 1926 р. дійсно — Фоя переконання, що старість — то ганьба і що науковиком бути можна її затримати.

А тепер, з Карляйль сподівається нині на великі відкриття — Ви, і, як воно й справді здається, з 1926 р. дійсно — Фоя переконання, що старість — то ганьба і що науковиком бути можна її затримати.

Новий головний, а не можна оминати того, що як раз за — Осідлай всіх країнах переведено було спроби продовжувати подвійну молодості і що вони, здається, дуже часто чи арабський скаку.

І чи не справджується нині споконвічна масова мрія — старіти, виглядати молодим, молодим бути?

В той час, як Штайнах відмолоджує віденців, а Воронов, парижан, в Берліні теж працюють піонери цієї нової галузі медичного досліду. Один з цих лікарів — „відмолодителів“ показав нам фотографічні документи своєї роботи; вони принаймні на око здатні спантеличити можливістю знову стати молодим.

Цей лікар не вживає ні малп'ячих залоз, як Воронов, оперативної методи, як Штайнах: він просто видушує сік лавових залоз зі своєї, як він каже, „живої аптеки“, що складається з морських свинок та крулів, і впорскує його в підлітну ямку. C'est tout.

Читачам цікаво буде почути просто від пацієнта, як відбувається процес цього способу відмолоджування. Даємо отже, одному такому що-йно відмолоджену пацієнтові:

„Сиджу в дожидальні лікаря. Окрім мене ще п'ятеро члени віка, всі приблизно так віку між 40—50. Моя черга — не перша, але тут, здається, однаково як у дантиста. Кожний люб'язно віддає свою чергу іншому. Відмолодиться можна й на пів години пізніше...

Внутрішньо огинаючись і опинаючись у прикритім ваганні йду я слідом за кікарем в „операційну залу“, де він оперує, як він каже, „без ножа“. „З технічного боку — це ніяка операція“.

„Тільки не турбуйтеся, ніякого болю ви не почувете“.

До операції

шарів міцного асептичного шовкового газу. За допомогою спеціально збудованого преса свіжий сік через керамічний фільтер видушується з цієї зашитої залози в теплу асептичну ступку, де його колотять і ростирають.

І от порцію цього свіжого життєтворчого соку мають ввести в організм мені самому.

Через кілька хвилин я вже роздягнений і лежу на животі. Переді мною якийсь апарат, що я мушу держати перед ротом; його призначення — підтримувати важке дихання під час ін'єкції.

До операції

На стіні висить подвійний шкляний шприц, куди лікар що-но перелив сік. Гумова рурочка сполучає його з платиновою голкою для ін'єкції. Мушу признатися, що в цю хвилину мені стає трохи моторошно!

„Ви справді не вчините мені болю?“ питаю я, забуваючи свого чоловічу мужність; адже ми на самоті, бо сестри-асистентки я не соромлюся.

„Коли ж ви колотимете, пане докторе?“

„Коли? Так я ж уже вколов!“

„Що-о-о?“

„Так, можете вільно вставити“.

Я хутко зізнаю з операційного столу. Я нічого не чув. І зараз нічого не чую. Навпаки, я почуваю себе навдивовижу свіжим: хіба вже...?

Самовмовлення же ж бо тепер грає свою роль в цій справі. Але я нічого вмовляти собі не хочу.

„Коли починається вплив ін'єкції, пане докторе?“

„Де мені повинні сказати самі пацієнти. Я не пророчу. Ви самі побачите“.

* * *

Так відбувається відмолодження за останньою берлінською методою—без операції. Один шприц—і справу залагоджено. Подеколи бувають потрібні й де-кілька ін'єкцій.

Та це ж не біда! Чого тільки не дасть зробити з собою людина, коли їй усміхається друга молодість, коли вона, як той Фауст, має спроможність оновити собі і тіло і дух?

Сума здобутого досвіду і число відмолоджених пацієнтів іще не такі великі, щоб можна було зробити остаточний висновок про успішність цієї методи.

Проте здається, що справжній шлях знайдено. І можливо, що вже завтра проблему буде розв'язано.

Ту проблему, що ще ніколи, здається, не була такою пекучою, як сьогодні, коли в усіх країнах світу боротьба за існування вима-

До операції

гає надмірної витрати нервів і коли всі виснажені нею жагуче прагнуть справжнього і безпечного рятівничого засобу проти завчасної старости.

В наш час надзвичайно динамічного, напруженого життя—людина витрачає надто багато мозкової, нервової енергії. Більше ніж в будь які інші часи. Боротьба за існування зараз особливо напружена, а великі міста, з їхнім рухом, хмародряпами мільонами меш-

Після операції

канців і задихою виснажують і скорочують життя людини. Поворити тепер про те, що він людини сто років—не доводиться.

Після операції

Бо коли сучасна людина доживе до сотні років—то це вже є феноменальне явище в нашому житті.

Але й це трапляється здебільшого не в великих, багато залюднених центрах з гарячковим темпом життя, не по закудених заводами міських окраїнах, а десь по глухих сільських закутках, куди не встигла ще добратися машина і зв'язана з нею інтенсифікація життя.

Ось чому саме тепер проблема відмолодження набирає особливого значіння.

І недалеко той час, коли врятування від старости—буде звичайним буденним явищем у нашому житті.

Черговий № 10 журналу „Всесвіт“ виходить у збільшеному розмірі—на **20 сторінок**. Крім звичайного матеріалу буде вміщено велику картину на кілька фарб худ. Козіка „Там де буде Дніпрельстан,—Поріг Неваситець“.

В № 10 прочитаєте такі ілюстровані нариси:

Нове джерело енергії (винахід французьких інженерів Жоржа Кльода та Поля Бушера).

Ракетою на місяць (Перспективи людської фантазії про подорож на місяць).

Століття з дня смерті байкаря Л. Глібова.

Радіо-виставка в Харкові.

Художня виставка в Харкові—„Художник сьогодні“ та багато інших нарисів і окремих ілюстрацій.

НАВЗДОГІН — — ЗА ДОЛЕЮ

З РІЖНИХ кінців України тікали кріпаки за Дунай. Втік і Остап з Соломією від свого пана, що хотів оддати в москалі непокійного Остапа. Тепер чекали перевозу разом з іншими втікачами, щоб переїхати на той бік Дунаю.

Прийшов старий дід—перевізник, вивів їх в яруги в камиші і знову зник. Спалахнули вогники зелені по той бік річки. — Аж ось

заворушилися люде — виринули в мороку два човни. Один по одного намагаються втікачі зайняти собі місце і раптом—постріл. натрапив на них прикордонник і тепер пострілом давав тривогу. По тривогу прикордонники. Налетіли на втікачів, женуть геть од води ями, ловлять і зв'явують.

Друг Остапа Іван, що встиг сісти в човен, гукає на них не помічаючи, що човни давно відірвалися од берега. День. Над комишами сонде горбком сплять Остап і Соломія, що втікли від прикордонників.

Сонце розбудило втікачів і вони попрямували просто до вітру, що стовбичив на горі, незграбно розмахуючи крилами. А другої Соломія з Остапом були по той бік Дунаю.—Допоміг дід-мирош втікачам безталанням.

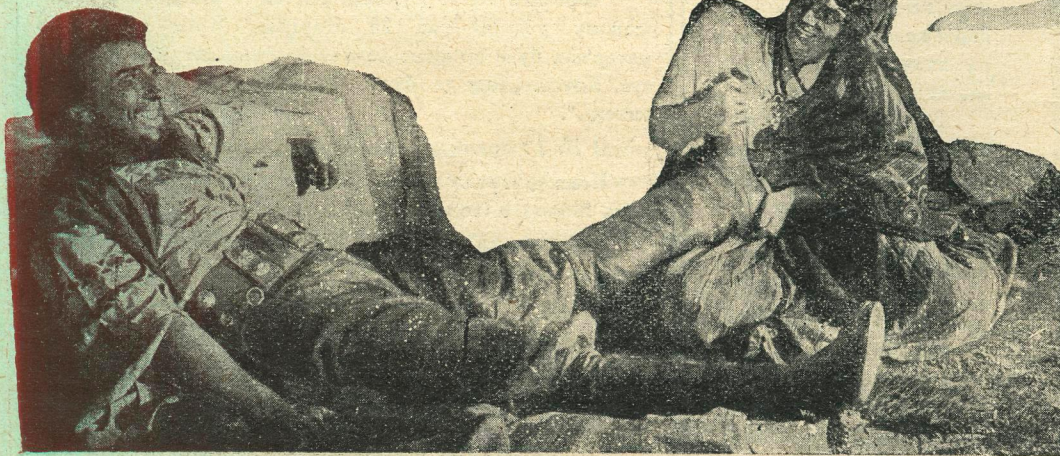
Та їм не щастило. Добре стріляють прикордонники і куля влучила Остапові в груди.

Остап майже непритомний лежав в комишах. А Соломія продалася плавнями, сподіваючись вибратися в них і натрапити на якусь ос. Та плавні міцно тримають свою жертву. Заблудилася Соломія. Гублять вигуки її між тонкими стеблинами.

Аж ось ледве помітний струмок диму. Просто на нього кину Соломія. Та швидко зрозуміла свою помилку—обрій кублився димо полум'ям: горіли плавні. Повз Соломію мчали, нічого не помічаючи неві звірі. З ними разом кинулись тикати й Соломія.

Край битого шляху, між купкою верб та очеретів заховався циганськ виселок. У циган знайшли собі притулок утікачі. Цигани ж і допом Соломії відшукати в комишах Остапа.

Поволі видужував Остап. Скоса позирали цигани на подругу, що не мало чим платити за пристановище й Соломія пішла в найми болгарина в сусіднє село. І працюючи думала лише про Остапа, весь заробіток її зникав у глибокій циганській кишені.

Вгорі — Соломія — покоїться пані—М. Х. Таут-Корс

В овалі—Іван (акт. Кап гаряче просить румуна (а Барбе).

Внизу—молода циганка с дає чоботи з цигана

Дивно жили цигани. Часто вдосвіта приводили чужих невідомих людей. З'являлась на столі закуска й горілка. Починалась гулянка. Гамір заважав хворому Остапові, виснажували неспокійні безсонні ночі. І Соломія випросила в свого хазяїна дозвіл на те, щоб привести свого чоловіка.

На базарі, купуючи теплу одіж Остапові, вона злибала Івана і вони разом пішли до циганського виселку. Та там нікого не застали, лише коза жалібно мекала, блукаючи на циганському подвір'ї. Даремно гукала Соломія на Остапа. Даремно обшукала всі закутки, оббігала всі хати — вночі забрали Остапа турецькі жовніри разом з циганами — конокрадами.

Соломія та Іван підкупити хотіли непохитного турка, що вів Остапову сраву. Заявив турок, що відішлють Остапа назад.

Довідалась Соломія з Іваном, коли переправляються Остапа на той бік і вирішили одбити його в турків.

Два човни розрізували воду, поспішаючи на той бік. В одному Остап і жовніри, в другому Соломія та Іван. Ближче й ближче човни один від одного. Піснюю по-відома Соломія Остапа про визволення. Заслухалися жовніри. Черкнулись човни. Гойдаються. З лайкою нахилилися турки, щоб одпихнути Іванового човна й у цей мент весло Іванове що сили б'є жовніра по голові.

Зав'язалась боротьба. Нерівні були сили. Крикнув Іван, впав у воду. Врвати Соломія рівновагу й теж опинилась у річці. Постріл жовніра припинив рос-

Молода циганка — М. Поліщук

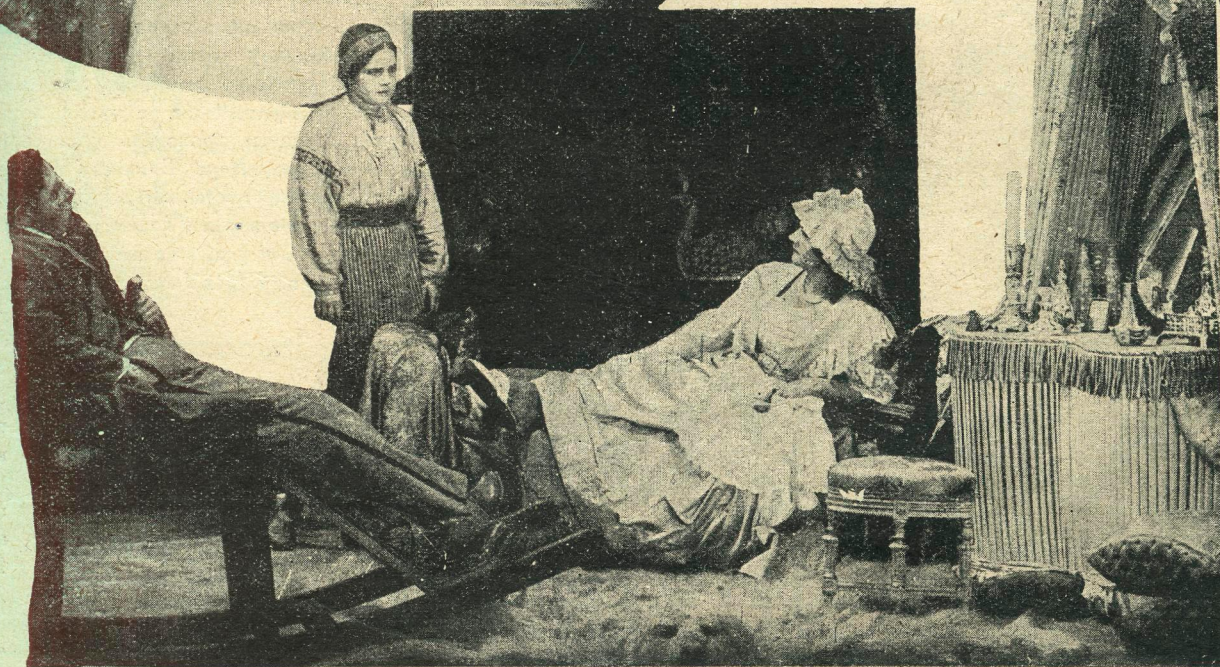
В овалі — румунська родина

Нижче — гані сердито говорять до покоївки

плачливий Соломія зойк. А Остап бився на дні човна міцно зв'язаний мотузками.

Такий зміст фільму останнього Вуфківського випуску за сценарієм К. Полонника. Ставив цього фільма відомий режисер Марко Терещенко. Художник - архітектор Кричевський. В цій картині брали участь кращі артистичні сили.

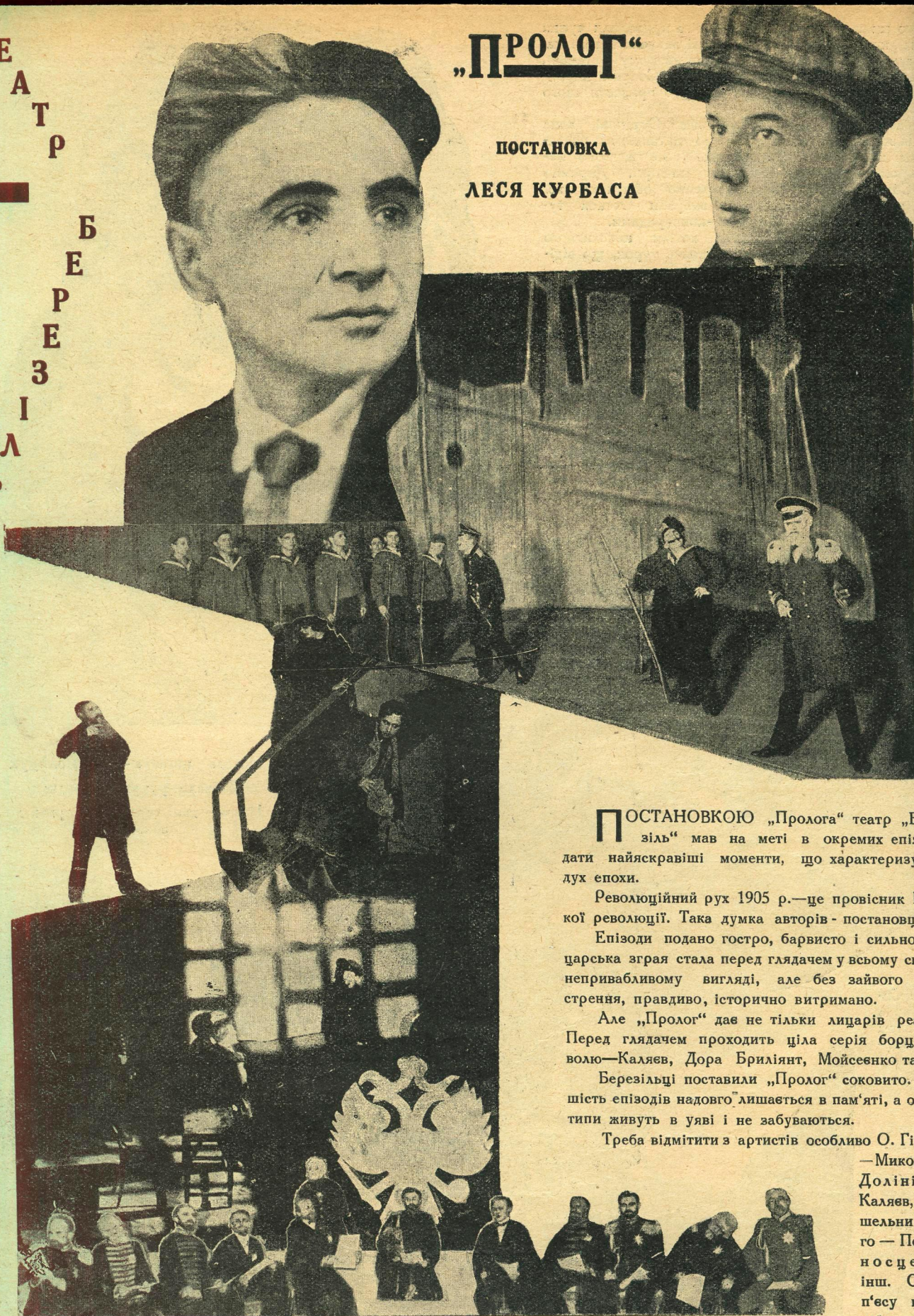

ТЕАТР

БЕРЕЗІЛЬ

„ПРОЛОГ“

ПОСТАНОВКА
ЛЕСЯ КУРБАСА

ПОСТАНОВКОЮ „Пролога“ театр „Березіль“ мав на меті в окремих епізодах дати найяскравіші моменти, що характеризували дух епохи.

Револуційний рух 1905 р.—це провісник Великої революції. Така думка авторів-постановщиків.

Епізоди подано гостро, барвисто і сильно. Вся царська згряя стала перед глядачем у всьому своєму непривабливому вигляді, але без зайвого загострення, правдиво, історично витримано.

Але „Пролог“ дав не тільки лицарів реакції. Перед глядачем проходить ціла серія борців за волю—Каляєв, Дора Бриліант, Мойсєвко та інші.

Березильці поставили „Пролог“ соковито. Більшість епізодів надовго лишається в пам'яті, а окремі типи живуть в уяві і не забуваються.

Треба відмітити з артистів особливо О. Гірняка

—Микола ІІ, Долініна—Каляєв, Крушельницького—Победоносцев та інші. Ставив п'єсу народний артист Республіки Леся Курбас.

Вгорі ліворуч—народний артист Республіки Леся Курбас. Праворуч—художник В. Шкляві. Внизу нарада у царя. Біля герба О. Гірняк—Микола ІІ, ліворуч від нього Крушельницький—Победоносцев, Посередині під сходами Долінін—Каляєв.

Н. К. О.

Держдрамтеатр „БЕРЕЗІЛЬ“

Субота 26 лютого

„СЕДІ“ (Злива) п'єса на 4 дії та 6 картин Могема та Колтона. Режисер Валерій Інкіжінов. Оформлення сцени та костюмів Вадим Меллер

Неділя 27 лютого

„САВА ЧАЛИЙ“ трагедія на 4 дії Карпенка-Карого. Режисер Ф. Лопатинський. Оформлення сцени художника М. Сіماشкевича. Костюми В. Шкляйва

Серія „З“

Вівторок 1 березня

„ПРОЛОГ“ вистава на 3 дії Л. Курбаса та С. Бондарчука. Ставить головний режисер Нар. арт. Республіки Л. Курбас. Художник В. Шкляйв

Середа 2 березня

„САВА ЧАЛИЙ“ трагедія на 4 дії Карпенка-Карого. Режисер Ф. Лопатинський. Оформлення сцени художника М. Сіماشкевича. Костюми В. Шкляйва

П'ятниця 4 березня

„ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ“ комедія-сатира на 4 дії В. Ярошенка. Сценарій В. Василька та Х. Шмайна. Режисер В. Василько. Художник В. Шкляйв

Останній раз в сезоні

Субота 5 березня

„ШПАНА“ (Menagerie) огляд-ексцентріяда в 10 показах. Режисер Я. Бортник. Художники М. Сіماشкевич та В. Шкляйв

Неділя 6 березня

„СЕДІ“ (Злива) п'єса на 4 дії та 6 картин Могема та Колтона. Режисер Валерій Інкіжінов. Оформлення сцени та костюмів Вадим Меллер

Початок рівно о 8 год. веч.

Квитки на всі об'явлені вистави продаються в касах театру щоденно від 11—2 та від 5—8 г. веч.

А Н О Н С: прем'єри 9-го березня „КОРОЛЬ БАВИТЬСЯ“
11-го березня „ГАЙДАМАКИ“

**СТОЛОВАЯ
ПРИ ГОСТИНИЦЕ**

„АСТОРІЯ“

ЗАВТРАКИ, ПЕРВОКЛАССНАЯ КУХНЯ ПОД НАБЛЮДЕНИЕМ ОПЫТНЫХ КУЛИНАРОВ
ОБЕДЫ, Изготовление исключительно НА СЛИЗУЧНОМ МАСЛЕ из свежих продуктов.
УЖИНЫ. БОЛЬШОЙ АССОРТИМЕНТ НАПИТКОВ РУССКИХ И ЗАГРАНИЧНЫХ ФИРМ.

Во время обеда и ужина
играет духовой оркестр.

ПО ВОСКРЕСЕНЬЯМ ОТКРЫТО.

Администрация.

ОПТИК Б. ГРИНБЕРГ

Харьков, ул. Свердлова, № 3

ИЗГОТОВЛЕНИЕ ОЧКОВ-ПЕНСНЭ

:: :: ШЛИФОВКА ОПТИЧЕСКИХ СТЕКОЛ ПО РЕЦЕПТАМ ВРАЧЕЙ :: ::

В
У
Ф
К
У

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ
ФОТО-КІНО-УПРАВЛІННЯ

В
У
Ф
К
У

:: Найближчий випуск ::
Одеської кіно-фабрики

НАВЗДОГІН ЗА ДОЛЕЮ

Великий художній фільм з життя
:: прикордонного кріпацтва ::

Сценарій К. ПОЛОННИКА
Режисер МАРКО ТЕРЕЩЕНКО
Художник-архітектор
КРИЧЕВСЬКИЙ
::: Оператор РИЛЛО :::